

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ – АНЕСТЕЗІОЛОГІВ У ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ.....	35
С.І. Воротинцев, С.М.Корогод, С.М.Гриценко, Т.О.Семенова	
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	36
С.І. Воротинцев, К.А.Бойко, К.В.Серіков, І.О.Анікін, С.В.Григор'єв	
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЯК МЕТОДИЧНА ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ	37
Ю.А. Ганошенко	
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	38
О.В. Ганчева, О.В. Мельнікова, Т.А. Грекова, Є.В. Каджарян, М.І. Ісаченко, М.В. Данукало	
ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ.....	40
К.І. Гейченко, О.А. Цупікова, Д.І. Дочинець	
ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ НА КАФЕДРІ ТЕХНОЛОГІЇ ЛІКІВ ЗДМФУ.....	42
В.В. Гладишев, А.В. Курінний, І.А. Пухальська, В.В. Нагорний, Б.С. Бурлака	
ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ З ВПРОВАДЖЕННЯМ КОМП'ЮТЕРНИХ ФОРМ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОЇ ЛАБОРАТОРНОЇ ДІАГНОСТИКИ	43
С.В. Горбачова, С.А. Біленький, К.В. Левченко, Д.В. Робота, К.А. Бурлака	
ДЕРЖАВНА АТЕСТАЦІЯ З ХІРУРГІЇ У ДИСТАНЦІЙНОМУ ФОРМАТІ.....	44
В.О. Губка, С.Р. Вільданов, Є.І. Гайдаржі, М.Г.Головка, А.С. Проценко	
ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ MS TEAMS ТА MS FORMS У ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	45
В.С. Дмитрієв, В.П. Риженко	
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНИХ І ПЕДАГОГІЧНИХ НАПРЯМІВ У ПРОЦЕСІ РЕАЛІЗАЦІЇ ОП СПЕЦІАЛЬНОСТІ 227 «ТЕРАПІЯ ТА РЕАБІЛІТАЦІЯ» У ЗДМФУ (БАКАЛАВРСЬКИЙ І МАГІСТЕРСЬКИЙ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ)	47
Е.Ю. Дорошенко	
СТРАТЕГІЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В МЕДИЧНИХ ЗВО В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ COVID-19 ТА ВОЄННОГО СТАНУ	49
С.Я. Доценко, Б.Б. Самура, І.В. Чорна, Т.Г. Шеховцева	
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОГО НАВЧАННЯ.....	50
О.К. Єренко	
МОЖЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ ІНТЕРНІВ ХІРУРГІЧНОГО ПРОФІЛЮ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В МІСТАХ ПРИФРОНТОВОЇ ЗОНИ.....	51
С.М. Завгородній, М.Б. Данилюк, М.А. Кубрак	
ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-РОЛЬОВИХ ІГОР «ЛІКАР-ПАЦІЄНТ» ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОФТАЛЬМОЛОГІЯ» В ЗДМФУ	54
Н.Г. Завгородня, О.О. Безденежна, К.О. Костровська, Л.Е. Саржевська	
РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ З БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТІВ, ЩО НАВЧАЮТЬСЯ ЗА ОПП «ФАРМАЦІЯ».....	55
Д.Г. Іванченко, Н.В. Крісанова, О.С. Шкода, Н.П. Рудько	

(фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення». Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю в онлайн-режимі за допомогою системи Microsoft Teams. - м. Тернопіль.2021.-С. 63-65.

6. Компетентностний підхід: освітня інновація або «нова модель змісту освіти» у структурі підготовки сучасного лікаря-лаборанта / Остапенко А.О., Клицинова Ю.О., Литвиненко В.В.// XVI наук.-метод. конф. 2019р. «Інноваційні освітні технології в післядипломному навчанні лікарів» (тези доповідей).- Запоріжжя,2019.- С.57-59.

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ – АНЕСТЕЗІОЛОГІВ У ПЕРІОД НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

С.І. Воротинцев (завідувач кафедри), С.М.Корогод (доцент), С.М.Гриценко (професор),
Т.О.Семенова (доцент),

Ключові слова: надзвичайні ситуації, анестезіологія, безперервний професійний розвиток

Вступ. На жаль, подовження бойових дій в Україні і пандемії, пов'язаної з коронавірусом 2019 року (2019-nCoV), значно обмежує можливості вільного спілкування між лікарями. Прийнятий наказ МОЗ України від 22.02.2019 № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів» в умовах бойових дій дозволяє забезпечити безперервний професійний розвиток лікарів – анестезіологів.

Основна частина. Використання прогресивних методів навчання, зокрема: комп'ютерних навчальних технологій, розширили можливості для якісної підготовки лікарів-курсантів на циклах тематичного удосконалення, стажування, постійно діючих семінарів, використовують заочну дистанційну форму, яка стала основною під час надзвичайні ситуації. За цей період на кафедрі використовувалися наступні освітні платформи: ZOOM, Moodle Google, Google Suit, останнім часом MS Teams. Основним був презентаційний лекційний матеріал, що проводився в он-лайн режимі, який дозволяв безпосередню участь курсантів в обговоренні висвітлених питань анестезіології та інтенсивної терапії в визначених розкладом занять. На практичних заняттях і семінарах застосовуються наявні навчальні програми, відеофільми з питань анестезіології та інтенсивної терапії. Це понад 60 відеоматеріалів з освоєнням практичних навичок по темам, що входять до переліку кваліфікаційних вимог до лікаря-анестезіолога. Наприклад: зондування шлунка (назо, орогастрально), пункція і катетеризація перидурального простору, закритий масаж серця при серцево-легеневій реанімації, спинномозкова пункція, установка лярингеальної маски, інтубація трахеї та інші.

У навчальних відеофільмах до розгляду представлені питання показань і підготовки до відповідних практичних дій. Досить наочно висвітлені технічні прийоми, що використовуються, і необхідне технічне оснащення для цих цілей. Крім того, окремо вказується на можливі труднощі при їх проведенні та ускладнення, пропонуються заходи щодо їх запобігання. Після спільної роботи з викладачем, курсантам пропонується аудиторна самостійна робота, що включає оцінку слухачами даних клінічного огляду, інтерпретацію лабораторних та інструментальних досліджень і, нарешті, визначення плану лікування з використанням стандартних листів інтенсивної терапії. На кафедрі розроблені кілька програм з елементами дистанційного навчання у вигляді електронної розсилки кейсів, що містять лекційний і візуальний матеріал та контрольні питання. Окрім того, розроблено методичне забезпечення та проведено очно-заочний, з елементами дистанційного навчання, тематичний цикл “Анестезія та інтенсивна терапія при травматичних і нетравматичних ушкодженнях нервової системи”. На кафедрі використовуються інтернет-ресурси, зокрема є електронна бібліотека, що включає понад 300 джерел вітчизняної та зарубіжної літератури, а також електронні адреси інтернет видань, бібліотек. Оцінка знань і практичних навичок реалізується за допомогою уніфікованої стандартної комп'ютерної програми "Elex" на циклі “Спеціалізація”, та тестування за контрольними питаннями та ситуаційними завданнями, розробленими на кафедрі, що відповідає основним критеріям якості – об'єктивності оцінки знань.

Висновок. Таким чином, використання комп'ютерних навчальних технологій (освітні платформи: ZOOM, Moodle Google, Google Suit, MS Teams), відеоматеріалів з засвоєнням практичних навичок, інтернет – ресурсів (електронна бібліотека) дозволило забезпечити навчальний процес на кафедрі в умовах воєнного стану. Залучення нових форм навчання та контролю знань дозволить оптимізувати навчання та удосконалення лікарів – анестезіологів.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ АНЕСТЕЗІОЛОГІЇ ТА ІНТЕНСИВНОЇ ТЕРАПІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

С.І. Воротинцев (завідувач кафедри), К.А. Бойко (доцент), К.В. Серіков (доцент), І.О. Анікін (доцент), С.В. Григор'єв (асистент)

Ключові слова: воєнний стан, ЗДМФУ, освітній процес, анестезіологія та інтенсивна терапія.

Вступ. Війна в Україні призвела до суттєвих змін у навчальному процесі здобувачів вищої освіти у галузі «Охорона здоров'я» за спеціальностями «Медицина» та «Педіатрія», а також у навчанні лікарів-інтернів за спеціалізацією «Анестезіологія та інтенсивна терапія». В умовах постійних повітряних тривог та безперервного ризику бомбардування міста Запоріжжя навчальний процес був вимушено переведений в режим он-лайн для всіх студентів, а для лікарів-інтернів – запропонована змішана форма навчання. Науково-педагогічні працівники кафедри «Анестезіології та інтенсивної терапії» (АІТ) сприйняли ці зміни як особисте завдання, і зробили все необхідне, щоб забезпечити навчання студентів, лікарів-інтернів, а в подальшому і лікарів-курсантів циклів безперервного професійного розвитку (БПР), - на достатньо високому кваліфікаційному рівні.

Основна частина. Кафедра АІТ ЗДМФУ є клінічною та науковою базою для підготовки студентів I та II медичних факультетів, іноземних студентів, лікарів-інтернів, лікарів-курсантів циклів БПР та PhD-аспірантів. З початком війни в Україні навчання студентів стало повністю дистанційним на основі платформи Teams. Завдяки відпрацюванню методології проведення занять он-лайн під час пандемії Covid-19, співробітники кафедри АІТ продовжили надавати необхідні знання дистанційно, тільки удосконалюючи учбовий процес та втілюючи нові наочні форми інформації (навчальні відеофільми).

Лікарі-інтерни під час воєнного стану в Україні мають виконувати свої функціональні обов'язки як лікарі, тому їхнє навчання на кафедрі АІТ проводиться в очному форматі. Виключення склали декілька інтернів, які за певними обставинами залишили Україну, або залишились на тимчасово окупованих територіях. Для них, одночасно з очними заняттями за допомогою платформи Teams проводиться он-лайн трансляція і спілкування наживо (для тих, хто може підключитись) і записування з можливістю перегляду відео в будь-який час (для тих, хто має обмежений доступ до Internet).

Анестезіологія та інтенсивна терапія – спеціальність «першої лінії» при наданні невідкладної допомоги пораненим під час бойових дій. Саме тому, кафедра АІТ почала систематично проводити цикли БПР для лікарів-анестезіологів та лікарів інших спеціальностей саме з питань інтенсивної терапії критичних станів. Більшість тренінгів та майстер-класів проходять наживо, в приміщенні міжкафедрального тренінгового центру (МТЦ), або на клінічних базах кафедри АІТ. На прохання лікарів міста Запоріжжя кафедра АІТ постійно розробляє та втілює у життя нові, більш спеціалізовані, заходи БПР.

Науково-освітня програма «Сучасна анестезіологія та інтенсивна терапія» передбачає очне навчання докторів філософії, яке і проводиться на кафедрі АІТ для 5 PhD аспірантів.

Висновки. В умовах воєнного часу освітній процес зазнає великих труднощів внаслідок постійної небезпеки для очного навчання студентів, інші категорії здобувачів знань можуть навчатись наживо. На кафедрі АІТ відпрацьована система надання знань як он-лайн, так і в змішаному форматі, але бажано заохочувати студентів також до очного навчання.